

УДК 821.161.2 – 311.6

Олександр КИРИЛЬЧУК,
кандидат філологічних наук, доцент
(Рівненський державний гуманітарний університет)

РОСІЙСЬКОМОВНА ІСТОРИЧНА РОМАНІСТИКА ДАНИЛА МОРДОВЦЯ У ПОСТКОЛОНІАЛЬНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ

У статті пропонується постколоніальна перспектива перепрочитання великої прози Данила Мордовця (Мордовцева), зокрема російськомовного роману «Цар і гетьман». Акцитується увага на проблемі подвійної культурної ідентичності письменника, що провокує узалежнення стратегій художнього інтерпретування історії від національного та імперського дискурсів.

Ключові слова: постколоніалізм, метропольний дискурс, колоніальний наратив, контр-дискурс, географія присутності.

Український літературний процес XIX століття, опинившись між Сцилою імперської маргіналізації національної культурної традиції та Харибдою антиколоніального мистецького спротиву, змушений був існувати між «небуттям та буттям, що вбиває». У такій ситуації історична романістика Данила Мордовця адсорбувала і колоніальні стереотипні моделі інтерпретування «підкореного», і художні пошуки національної ідентичності. Зрештою саме історична белетристика виявилась найбільш уразливою для зіткнення колоніального та антиколоніального дискурсів, оскільки літературна та наукова візії минулого займали домінантне становище у концепціях імперського та національного світоглядів.

Літературна спадщина Данила Мордовця лишається мало дослідженою в сучасному літературознавстві. Останнім часом лише спорадично з'являються студії, присвячені доробку письменника. Так, найгрунтовнішим дослідженням російськомовних історичних романів є монографія російського вченого Александра Сорочана [7]. Втім, творчість Данила Мордовця виглядає особливо актуальною для вітчизняної філологічної науки, оскільки репрезентує своєрідне художнє сприйняття минулого на межі зіткнення українського та російського наративів. Постколоніальна критика акцентує увагу на проблемі поліваріантної культурної ідентичності, що, за словами Пітера Баррі, проявляється через одночасну присутність колонізованого у національному та метрополійному гуманітарних просторах: належність «до культури колонізатора через колоніальну шкільну систему й колонізованого через локальну й усну традицію» [1, с. 237]. У свій час Іван Франко охарактеризував таку подвійну тожсамість письменника, зазначаючи: якщо «учений і романіст Мордовцев під не одним оглядом заслужив, може, на закиди, то українсько-руський поет Данило Мордовець є і останеться назавсігди вельми симпатичною, хоч не вельми визначною літературною появою» [9, с. 380]. Власне, ця проблема яскраво артикулюється на рівні прізвища автора: у російській літературі

вживається зрусифікований варіант – Мордовцев, а в українській спостерігається повернення до частини втраченого дідівського Мордовець. Отож, російський та український культурно-історичний досвіди щодо постаті Данила Мордовця (Мордовцева) витворюють особливий синтез міжнаціональних літературних комбінацій.

Метою статті є спроба постколоніального прочитання історичної романістики Данила Мордовця (Мордовцева) з акцентування уваги на проблемі присутності метропольних та контр-дискурсивних стратегій в проєкті осмислення минулого.

У контексті роману Данила Мордовцева «Цар і гетьман» актуальними видаються три концепти метропольних ідеологем: стереотипізація негативного образу Мазепи, антипольська риторика та «уявна колоніальна картографія».

Епоха романтизму початку XIX ст. прищепила вітчизняному письменству інтерес до теми історії, що в умовах політичної та культурної залежності загострювало потребу віднайдення власної тожсамості у минулих доколоніальних часах. Однак такі версії інтерпретації минулого входили в суперечність з імперською моделлю історичної пам'яті. У першу чергу це стосувалося практик історіографічного та художнього конструювання історичних візій, що ставили під сумнів метропольні централізаційні проєкти та глорифікували відверті конфлікти «периферії» з «центром». Загалом образи українських історичних постатей (насамперед гетьманів) набували яскравого негативного семантичного навантаження, оскільки саме існування конкурентного політичного інституту (гетьманату) піддажувало абсолютну імперську владну модель. Відтак у російському інтелектуальному просторі українські гетьмани, а разом і весь український наратив, аксіоматично потверджувались як зрадники. Сергій Соловйов у «Навчальній книзі російської історії» на шкільному рівні вивчення історії стереотипізує негативну рецепцію українського історичного досвіду: «После Богдана Хмельницкаго не было ни одного гетмана в Малороссии, который бы спокойно кончил жизнь свою в гетманском достоинстве. (...) Выговский изменил; Юрий Хмельницкий изменил, Брюховецкий изменил, Многогрешный был обвинен в измене своими и кончил жизнь в ссылке; Самойлович также был обвинен своими и имел ту же участь» [6, с. 369]. Втім, локальні варіанти історичного дискурсу з опосередкованим врахуванням ідеологічних імперських настанов мали певний шанс на існування в офіційній науковій та художній літературах.

Концептуальною основою роману Данила Мордовцева «Цар і гетьман» є опозиційне протиставлення, що представлене вже на рівні назви тексту – через ранги російського та українського державних діячів, котрі займають діаметрально протилежні позиції в імперській історичній традиції: Петро I як втілення доктринально-нормативної сили колоніального дискурсу, Мазепа – символ маргінально упослідженого «непокірного» Іншого. Втім, автор у романі не обмежується дуалістичним протиставленням

«доброго» московського царя «поганому» українському гетьману. Письменник вводить образ полковника Семена Палія, щоб перевести напругу протистояння із площини міжнаціонального конфлікту в особистісну. Тріадна система персонажів (Петро – Мазепа – Палій) відображає не лише колоніальну традицію рецепції особи гетьмана, а й національну.

В українському інтелектуальному просторі XVIII-XIX століть постать Івана Мазепи набула неоднозначного та контроверсійного трактування. Під впливом імперської пропагандистської системи, до становлення якої, власне, долучились і українські інтелектуали (Феофан Прокопович, Стефан Яворський), вибудовується образ гетьмана-зрадника. Однак варто пам'ятати, що навіть у літописній традиції, що не завжди хронологічно охоплювала знакову для Мазепи подію – 1708 р., тобто рік переходу його на сторону Карла XII, образ гетьмана *a priori* набуває негативного забарвлення, хоча у цій ситуації визначальними могли бути особисті симпатії літописця (як у випадку Самійла Величка).

На початку XIX ст. фактично паралельно існують дві версії інтерпретації особи Мазепи. У європейській літературі (Джордж Байрон, Віктор Гюго) превалює романтизована версія героя-коханця, на противагу якій формується російський варіант, котрий робить акцент на ідеологічній складовій. Зрозуміло, що колоніальна залежність українського інтелектуального простору прирікала на наслідування імперських моделей, зокрема щодо аксіоматичного потвердження зрадництва Мазепи. Проте у цій ситуації відчувається зміщення аксіологічного осердя національного буття на користь метропольних цінностей, тим самим легалізується у власному інтелектуальному просторі колоніальні схеми. Так, в історіографічній науці, що в XIX ст. відігравала роль концептуального фундаменту для історичної романістики, формується стереотипне сприйняття Мазепи. Дмитро Бантиш-Каменський у «Історії Малоросії» постійно використовує негативні оціночні метафоризовані означення гетьмана і як політика, і як особистості. Зрештою, саме праця українського історика була основним джерелом для написання поеми Александра Пушкіна «Полтава». Микола Костомаров дещо зваженіше, з наукової точки зору підходить до осмислення постаті Мазепи, однак його висновки концептуально не порушують модель «гетьмана-зрадника», «эгоист в полном смысле этого слова» [2, с. 585].

Втім, праця Миколи Костомарова «Мазепа» окреслює ще одну дражливу проблему для українських діячів середини XIX століття. «Зрада» Мазепи в колоніальному наративі абсолютизується до масштабів загальнонаціонального проступку цілого етносу, а в українській репрезентації проблема Мазепи обмежується виключно особистісною сферою. Однак в метропольній свідомості ім'я українського гетьмана постає як втілення колоніальної влади над непокірною «периферією»: «...в великорусском народе измена Мазепы, несмотря даже на царские указы,

об'яснявши непричастность малороссийского народа к поступку бывшего когда-то гетмана, не забывалась – и память о ней набрасывала всячески тень на все грядущие поколения» [2, с. 591]. У такій ситуації для українських інтелектуалів важливішою виглядала перспектива «реабілітації» в рамках офіційної імперської гуманітаристики національно-культурної сфери українського буття, а не розбудовування політико-ідеологічних альтернатив російській «писемній імперії».

Концепція образу Івана Мазепи у романістиці Данила Мордовцева не порушує усталені історіографічні та літературні матриці. Однак негачії українського гетьмана протиставляється ідеалізація Семена Палія, котрий в романі «Цар і гетьман» постає своєрідним Антимазепою. Для письменника саме особа білоцерківського полковника стає знаковим семантичним кодом, який має подолати тенденційне імперське сприйняття українців як «мазепинців». Таким чином, романтизація особи Палія відбувається не лише через призму літописних та фольклорних стереотипних схем, а й через підлаштування до колоніального наративу. Данило Мордовцев вписує Семена Палія в систему аксіологічних принципів імперського дискурсу моделювання образу державного діяча. Образ українського полковника позірно набуває схожості з Петром I, особливо яскраво це простежується на побутовому рівні. Орієнтальна «грубість» та спартанський спосіб життя протиставляються окцидентальній рафінованості, що асоціюється із манірністю польсько-шляхетської натури Мазепи. Втім, промовистішим прикладом є вписування Палія в імперську державницьку модель. І російський цар, і український полковник – у першу чергу державні будівничі, однак якщо у випадку Петра це розширення та перебудова країни, то у Палія – відновлення, «воскресіння Правобережної України». Образ Мазепи ж виходить поза межі імперського наративу з абсолютизацією ідеї держави, у романі автор позиціонує його як антидержавника, який дбає лише про задоволення егоїстичних владних інстинктів.

Антипольська риторика, яка присутня в українській літописній та романтичній літературі, ґрунтується на суперечливих моментах історичної пам'яті українства. Для вітчизняної культури XVIII-XIX ст. козацтво постає формою національної самоідентифікації. У цьому контексті саме польсько-українські військові конфлікти є невід'ємною часткою історичної візії минулого. Ева Томпсон відзначає, що «головну роль у формуванні національної ідентичності відігравали війни, незалежно від того, як вони закінчувалися: перемогою чи поразкою», оскільки «пам'ять про ці війни облагороджувалася, коли їх описували етнічні еліти» [8, с. 31]. У ситуації ж польсько-українських взаємин відбувається перенесення досвіду міжнаціональної негачії в культурну свідомість. Антипольський пафос Данила Мордовцева органічно вписується в українську літературну традицію XIX ст. Проте така авторська тенденційність пов'язана не лише із загальнолітературною настановою, а й безпосередньо з індивідуальним авторським досвідом.

Для роману Данила Мордовцева антипольська риторика є важливою концептуальною складовою, оскільки негативна семантика образу Мазепи почасти ґрунтується на цій ідеї. Польське виховання майбутнього гетьмана в ідейній системі письменника стає основою моральної деградації особистості: «Лядским ладаном прокурен Мазепа (...), ляхом смердит от всего духа мазепинского – так и остался старым королевским пахолком, что блюда лизал в королевских переднях...» [3, с. 64]. Прикметно, що автор акцентує увагу на подвійній ідентичності Мазепи, де фатальну роль відіграла саме штучно прищеплена матір'ю польська тожсамість («...мать, вспоенная немножко молоком польской культуры, мечтала выработать из своего синка “уродзонего панича” с лоском, грацией и манерами отборного панства» [3, с. 178]). Цей епізод є показовим, оскільки підкреслює вже артикульовану вище проблему протиставлення «спартанства» російських та українських представників (Петро, Палій) манірності польської шляхти і Мазепи, відповідно, що відбиває загальну колоніальну спрямованість трактувати Іншого як слабкого, якого необхідно підкорити. Така оптика метропольної репрезентації «периферії» переміщає всередину імперської системи український етнос, лишаючи на маргінесах представників польської нації.

Данило Мордовцев польськість Мазепи не обмежує лише вихованням та світоглядним орієнтиром, а й акцентує увагу на згубній політиці колонізації українського молодого покоління: «Это были большею частью молодые украинцы [особиста охорона гетьмана. – О.К.] наиболее «значных» малороссийских семейств, из коих Мазепа, воспитавшийся на польский лад, старался искусственно выковать нечто похожее на европейское дворянство и польское шляхетство, положительно несовместимое с глубоко демократическим духом козачества и всего украинского народа» [3, с. 39]. Негативно маркуючи вестернізаційні потуги Мазепи, письменник не помічає, що займає діаметрально протилежну позицію щодо оцінки подібної Петрової діяльності. Однак найважливішим є те, що Мордовцев прихильність Мазепи до польської культури сприймає як національну зраду. Таким чином в одній точці перетинаються й імперський наратив з прозорою стереотипізацію Мазепи як відступника, й національний – з чітким означенням ренегатства.

Антипольську ідейну складову доповнює у романі «Цар і гетьман» і концепція образу Семена Палія. Незважаючи на літописну героїзацію білоцерківського полковника як оборонця від польської шляхти, котру автор пафосно відтворює у тексті, його образ Данило Мордовцев все ж доповнює розлогими тенденційними коментарями крізь призму імперського аксіологічного простору.

У центрі російського колоніального нариву знаходиться концепція держави, у якій важливе місце складає імперський дискурс влади. Ідеалізація централізованої ієрархії державного управління та унікальної історичної місії Росії провокує появу рецептивних моделей, що інтерпретують Іншого

та його політичну систему через призму маргінальності та відсталості. Показово, що у тексті саме Палій визнає політичну та історичну ущербність Польщі («...уся Польша – холоста, не жереба... – Паткуль невольно улыбнулся этой грубой, но меткой речи старого казака. Он сам давно понял, что Польша – это холостой исторический заряд, из котрого ничего не вышло...» [3, с. 84]), натомість протиставляючи перспективність Російської держави.

У романі Данила Мордовцева «Цар і гетьман» проектується кілька версій символізованої картографії, що репрезентують і метропольні, й антиколоніальні стратегії осмислення просторової семантики. У російській та українській гуманітаристиці XIX століття концептуальною основою колоніальних та контр-дискурсивних практик постає ідея *географії присутності*. Ева Томпсон зазначає, що в російській ситуації проблема окреслення національної тожсамості зашцеплена саме на питанні територіалізації [8, с. 30]. В українських умовах відбуваються подібні процеси, саме концепт єдності географічного простору «від Сяну до Дону», а не мовний фактор сприймається у середині XIX ст. як адекватна основа для альтернативної версії «уявленої спільноти» на противагу імперській «триєдності руського народу».

На думку Едварда Саїда, для європейських еліт у XIX столітті нагальною постала проблема проєкції «своєї влади в минуле», тим самим легітимізувалося власне домінування через традицію та часову довготривалість [5, с. 52]. У романі «Цар і гетьман» письменник проводить у метропольному дусі своєрідну ревізію влади над географією, вписуючи колоніальні проєкти Петра I в систему історичної традиції і, відповідно, позбавляючи їх експансіоністської складової. «Захоплення» територій, чи пак їх «повернення», набуває яскравого месіанського маркування, оскільки імперське володіння простором Іншого виправдовується з позицій минулого, власного знання як влади над історією: «Я [Петро I – О. К.] перенесу сюда [в Петербург – О. К.] мощи предка моего, благоверного князя Александра Невского. Кости его возрадуются здесь, видя, что следы славной виктории, одержавной им четыре с половиной века назад, не забыты его потомками...» [3, с. 120]. Глорифікація мілітарної потуги екстраполюється на колоніальні проєкти уявного картографування імперської присутності.

«Підкорення» історії дозволяє розширювати перспективу легітимізації метропольної присутності не лише у контексті XVIII ст., а й щодо авторської сучасності. Імперські проєкти Петра I стосовно територіального розширення як «відновлення» історичної традиції володіння простором накладаються на безпосередні експансіоністські кампанії Російської імперії другої половини XIX століття. Автор вибудовує розлогу стратегію *географії присутності* через яскравих історичних персонажів Святослава Ігоревича – Петра I, наділяючи останнього важливими ідеологічними коментарями щодо імперських перспектив: «Тут

[Петербург – О. К.] упруть плечами, як Атлант мифогічний – и на плечах моих будет полмира, а ногами упруть в берега Дуная, где сидел прадед мой, великий князь Святослав... Он плечами доставал Киева и Новгорода, а я – на Неве крикну, а на Дунае мой голос услышат...» [3, с. 124]. Така репрезентація минулого підкреслює уявну традицію володіння простором у контексті сучасних для автора імперських завоювань. Роман Данила Мордовцева «Цар і гетьман» був завершений 1880 р., за два роки до цього відбулася переможна для Петербурга російсько-турецька війна на Балканах. Ева Томпсон з цього приводу зазначає, що російська і до певної міри українська, особливо російськомовна, літератури беруть активну участь у процесі «привласнення» завоєваних земель, «впроваджуючи (...) наратив російської присутності і витісняючи з цих територій їхню власну історію та письменство, що мали для них значення» [8, с. 19].

Адсорбування антиколоніальним дискурсом моделей метропольного наративу, що досягається «коштом прямого успадкування структур колоніалізму» [4, с. 706], призводить до вибудовування контр-дискурсивних версій власної *географії присутності*. З імперської точки зору, «територіальна неповноцінність» українського простору провокує в контр-дискурсивній практиці обрання завуальованих стратегій проектування національної окремішності. У «романі «Цар і гетьман» Мазепа, як і Петро I, пройнятий вибудовуванням просторової перспективи буття власної держави: «Од Днипра за Случ, а там за Горынь, а там за Стырь и Буг до самого Кракова... Так-так... А от Кракова Червоною землею до Коломии, а от Коломии до самого моря... Ото усе наше...» [3, с. 42]. Однак символізована картографія українського гетьмана набуває у Данила Мордовцева яскравого негативного маркування, оскільки трактується через призму властолюбних амбіцій. Таким чином, текст потверджує метропольну негачію територіальної цілісності та окремішності «периферії», а ідея «збирання земель» актуалізується лише на загальноімперському рівні, вилучаючи таку альтернативу для колонії, у даному випадку це стосується української території.

Втім, «відновлення» географічної цілісності українського простору в романі «Цар і гетьман» набуває особливого смислового наповнення у формі закодованого сенсу. Як вже зазначалося вище, у середині XIX ст. територіальна єдність земель стає основою формульованого проекту національної самоідентифікації. Артикульована Мазепою фраза: «Ото усе наше» – набуває загальносупільного контексту, втіленого в окресленні національної окремішності через картографічне вилучення з імперського простору власної *географії присутності*, тим самим підважуючи метропольний міф про беззаперечну російськість як центру, так і околиць імперії [8, с. 85]. Зрештою, у тексті Данила Мордовцева ідею об'єднання українських земель як незалежний державницький проект можуть виголошувати тільки ідеологічно спровоковані персонажі (Мазепа) чи божевільні (Самойлович). «Перевернутий світ» метропольних цінностей, що

репрезентує «безумец» Самойлович, накладається на чужий простір російського Сибіру («На Енисей безумец смотрел как на Днепр» [3, с. 171]), символізуючи абсурдність територіальної окремішності в колоніальній системі.

Альтернативною постає версія локального конструювання національної *географії присутності*, котра не суперечить імперській ієрархізації простору. Колоніальна модель уявного картографування ґрунтується на ідеї «відновлення історичної справедливості», «збиранні» земель та їх поступовому «цивілізуванні», тобто наповненні метропольним сенсом, повністю стираючи чи маргіналізуючи автохтонів. У тексті Данила Мордовцева пропонується обернена імперській практиці стратегія оволодіння простором через його пересотворення, відродження та повернення із небуття: «Палий сам создал и оживил правобережну Украину на месте ужаснейшей пустыни...» [3, с. 159]. Зрештою, як і у випадку щодо моделі державного правителя, «воскресіння» Палієм втрачених територій не виходить поза рамки імперського освоєння новоздобутого простору, навпаки, відчувається певне зближення в осмисленні образів українського полковника та російського царя як «цивілізаторів» «диких» земель. Таким чином усталюється практика узалежнення конструювання локальних версій національного уявного картографування із моделями метропольного наративу.

Колоніальне оволодіння простором у романі вибудовується і на рівні оприсутнення візій Петра I щодо розвитку гуманітарної сфери підкореного українства: «...Как приведу здесь [на Україні – О.К.] все к желанному концу, заведу школы по городам, дабы в оных учение преподавалось их же малороссийскою речью (...). Так все мудрые государи, как то из истории видно, поступали, понеже отнимать у народа язык, Богом ему данный, и Богу противно и безумно есть...» [3, с. 264]. Прикметно, що така перспектива репрезентує не лише тотальну імперську *географію присутності*, а й «не помічає» усю розвинену українську (Києво-Могилянська академія, братські школи etc) освітню та наукову систему, тим самим ревізуючи минуле колонізованого як час неосвіченості та дикунства. Метропольне безапеляційне «знання як влада» про Україну, замовчує і дражливу тему культурного домінування на початку XVIII ст. «периферії» над «центром». Ева Томпсон наголошує, що в контексті імперського захоплення сусідніх земель «Росії бракувало авторитету, який може забезпечувати культура, що здобула визнання серед колонізованих народів» [8, с. 50], а це провокує свідоме ігнорування культурної вищості підкореного у свідомості колонізатора.

Водночас цей уривок у тексті «Цар і гетьман» оприявлює актуальну проблему для XIX століття. Автор, маскуючись за авторитетом «мудрого будівничого імперії», намагається реабілітувати українську мову на тлі царських заборон українського слова у другій половині XIX ст. Легалізація автономного культурного буття підкореного етносу дозволяє легітимізувати

політичне колоніальне володіння: «Теперь я [Петро I – О. К.] подлинно ведаю, что и Мазепа всего своего патентату лишился ради того, что склонность имел боле к польским нравам и к польской речи, чем к малороссийской...» [3, с. 264]. Природним для українського інтелектуального середовища XIX ст. у контексті асимілятивного тиску метрополії виглядає жертвування політичним та державним досвідом власного минулого заради перспективи відродження національних традицій духовного життя.

Отож, російськомовна історична романістика Данила Мордовця (Мордовцева) оприявлює складний симбіоз метропольних стратегій репрезентації колоніального домінування та маргіналізації підкореного Іншого зі спробами альтернативного контр-дискурсивного моделювання етнообразу власного «Я».

Література:

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пітер Баррі; пер. з англ. О. Погинайко ; наук. ред. Р. Семків. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с. – (Серія «Пролегомени»).
2. Костомаров Н. Мазепа / Н. Костомаров // Костомаров Н. Историческія монографіи и изслѣдованія / Н. Костомаров. – СПб, 1885. – Т. XVI. – С. 1-591.
3. Мордовцев Д. Царь и гетман / Д. Мордовцев // Мордовцев Д. Полное собраніе историческихъ романовъ, повестей и разсказов / Д. Мордовцев. – СПб, 1914. – Кн. 8. – С. 1- 292.
4. Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті / М. Павлишин; вст. слово І. Дзюби. – К., 1997. – 447 с.
5. Саїд Едвард. Культура й імперіялізм / Едвард Саїд; пер з англ. К. Ботанова, Т. Цимбал [та ін.]. – К. : Критика, 2007. – 608 с.
6. Соловьев С. Учебная книга Русской истории / С. Соловьев. – М., 1860. – 559 с.
7. Сорочан А. «Квазиисторический роман» в русской литературе XIX века. Д.Л. Мордовцев / А. Сорочан. – Тверь : Марина, 2007. – 222 с.
8. Томпсон Ева М. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм / Ева М. Томпсон ; пер. з англ. М. Корчинської. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2006. – 368 с.
9. Франко І. Д. Л. Мордовець. Оповідання / І. Франко // Франко І. Додаткові томи до Зібрання творів у 50 т. Т. 53. / І. Франко. – К. : Наукова думка, 2008. – С. 183-190.

Александр Кирильчук. Русскоязычная историческая романстика Даниила Мордовца в постколониальной перспективе

В статье предлагается постколониальная перспектива перепрочтения большой прозы Даниила Мордовца (Мордовцева), в частности русскоязычного романа «Царь и гетман». Акцентируется внимание на проблеме двойной культурной идентичности писателя, что провоцирует зависимость стратегий художественной интерпретации истории от национального и имперского дискурсов.

Ключевые слова: постколониализм, метропольный дискурс, колониальный нарратив, контр-дискурс, география присутствия.

Olexander Kyrylchuk. The Russian-Language Historical Novels of Daniel Mordovets in Postcolonial Perspective

The article deals with the postcolonial perspective of reinterpreting the full-length stories of Daniel Mordovets (Mordovtsev), especially the Russian language novel "The King and the Hetman". It is emphasized the problem of dual cultural identity of the writer, which provokes the dependence of artistic interpretation strategies of history upon national and imperial discourses.

Key words: postkolonializm, metropolitan discourse, colonial narrative, counter-discourse, geography of presence.